

JAN KOZŁOWSKI i JACEK RADWAN

Instytut Nauk o Środowisku Uniwersytetu Jagiellońskiego

Gronostajowa 7, 30-387 Kraków

E-mail: jan.kozlowski@uj.edu.pl

jacek.radwan@uj.edu.pl


150 LAT DARWINOWSKIEJ TEORII EWOLUCJI – SŁOWO WSTĘPNE

DRODZY CZYTELNICY

Oddajemy w Wasze ręce zeszyt, wydany z okazji obchodzonego na całym świecie roku darwinowskiego w związku z 200 rocznicą urodzin Karola Darwina i 150 rocznicą wydania jego wiekopomnego dzieła, znanego pod skróconą nazwą *O powstawaniu gatunków*. Naszym celem nie było przedstawienie całościowego obrazu stanu teorii ewolucji w 150 lat po ukazaniu się dzieła Darwina. Takie zadanie spełniają podręczniki akademickie, na przykład wydany niedawno w Polsce doskonały podręcznik Douglasa Futuymy. Chodziło nam raczej o zaprezentowanie możliwie szerokiego, choć wyrywkowego, spektrum zagadnień, z jakimi mierzy się współczesna biologia ewolucyjna. Z myślą o czytelnikach, którzy nie zajmują się biologią ewolucyjną na co dzień, poprosiliśmy niektórych autorów o przedstawienie w przystępny sposób podstawy teorii Darwina. Dotyczy to zwłaszcza pierwszych rozdziałów drugiej części zeszytu. Inne artykuły poruszają bardziej zaawansowane zagadnienia, jednak zwykle w sposób, pozwalający na ich łatwe zrozumienie przez niespecjalistów. Podsumowanie 150 lat teorii doboru naturalnego nie mogło się obyć bez rozważań historycznych, zawartych w artykułach umieszczonych w pierwszej części zeszytu. Druga część zawiera artykuły dotyczące głównych mechanizmów ewolu-

cji, jej konsekwencji i metod analiz. Metody te służą zrozumieniu historii życia na naszej planecie, która jest przedstawiona wyrywkowo w trzeciej części zeszytu. Wreszcie czwarta część porusza kontrowersyjne, jak zwykle, społeczne implikacje teorii Darwina. Każdą z tych części opatrzyliśmy osobnym wstępem, będącym swego rodzaju przewodnikiem, zachęcającym do zapoznania się z poszczególnymi artykułami. Mamy nadzieję, że zeszyt ten przyczyni się do popularyzacji biologii ewolucyjnej w Polsce, dając równocześnie dobry pogląd na współczesny stan tej fascynującej dziedziny nauki.

Redaktor Naczelny „Kosmosu”, prof. Kazimierz L. Wierchowski, zwrócił się do nas, jako członków Komitetu Biologii Ewolucyjnej i Teoretycznej PAN, z prośbą o zredagowanie tego zeszytu. My z kolei, poprosiliśmy członków Komitetu, stanowiących zdecydowaną większość autorów, o artykuły i wskazanie potencjalnych autorów spoza Komitetu. Można więc uznać, że „150 Lat Darwinowskiej Teorii Ewolucji” stanowi dorobek Komitetu.


J.K. —